

Aeneid II (selected lines)

Book II: 40-56

40 “Primus ibi ante omnis, magna comitante caterva,

41 Laocoon ardens summa decurrit ab arce,

42 et procul: ‘O miseri, quae tanta insania, cives?

43 Creditis avectos hostis, aut ulla putatis

44 dona carere dolis Danaum? Sic notus Ulixes?

45 Aut hoc inclusi ligno occultantur Achivi,

46 aut haec in nostros fabricata est machina muros,

47 inspectura domos venturaque desuper urbi,

48 aut aliquis latet error; equo ne credite, Teucri.

49 Quidquid id est, timeo Danaos et dona ferentis.’

Aeneid II (selected lines)

50 Sic fatus, validis ingentem viribus hastam

51 in latus inque feri curvam compagibus alvum

52 contorsit. Stetit illa tremens, utroque recusso,

53 insonuere cavae gemitumque dedere cavernae;

54 et, si fata deum, si mens non laeva fuisset,

55 impulerat ferro Argolicas foedare latebras,

56 Troiaque nunc staret, Priamique arx alta, maneres.

Book II. 201-249

201 Laocoon, ductus Neptuno sorte sacerdos,

202 sollemnis taurum ingentem mactabat ad aras.

Aeneid II (selected lines)

203 Ecce autem gemini a Tenedo tranquilla per alta

204 (horresco referens) immensis orbibus angues

205 incumbunt pelago, pariterque ad litora tendunt,

206 pectora quorum inter flucutus arrecta iubaeque

207 sanguineae superant undas; pars cetera pontum

208 pone legit, sinuatque immensa volumine terga.

209 Fit sonitus spumante salo, iamque arva tenbant,

210 ardentisque oculos suffecti sanguine et igni

211 sibila lambebant linguis vibrantibus ora.

212 Diffugimus, visu exsanguis. Illi agmine certo

213 Laocoönta petunt, et primum parva duorum

Aeneid II (selected lines)

214 corpora natorum serpens amplexus uterque

215 implicat, et miseros morsu depascitur artus;

216 post ipsum auxilio subeuntem et tela ferentem

217 corripiunt, spirisque ligant ingentibus; et iam

218 bis medium amplexi, bis collo squamea circum

219 terga dati superant capite et cervicibus altis.

220 Ille simul manibus tendit divellere nodos,

221 perfusus sanie vittas atroque veneno,

222 clamores simul horrendos ad sidera tollit;

223 qualis mugitus, fugit cum saucius aram

224 taurus et incertam excussit cervice securim.

Aeneid II (selected lines)

225 At gemini lapsu delubra ad summa dracones

226 diffugiunt, saevaeque petunt Tritonidis arcem,

227 sub pedibusque deae clipeique sub orbe teguntur.

228 Tum vero tremefacta novus per pectora cunctis

229 insinuat pavor, et scelus expendisse merentem

230 Laocoonta ferunt, sacrum qui cuspide robur

231 laeserit, et tergo sceleratam intorserit hastam.

232 Ducendum ad sedis simulacrum orandaque divae

233 numina conclamant.

234 "Dividimus muros, et moenia pandimus urbis.

235 Accigunt omnes operi, pedibusque rotarum

Aeneid II (selected lines)

236 subiiciunt lapsus, et stuppea vincula collo

237 intendunt. Scandit fatalis machina muros,

238 feta armis. Pueri circum innuptaeque puellae

239 sacra canunt, funemque manu contingere gaudent;

240 illa subit, mediaeque minans inlabitur urbi.

241 O patria, o divum domus Ilium, et incluta bello

242 moenia Dardanidum! Quater ipso in limine portae

243 substitit, atque utero sonitum quater arma dedere;

244 instamus tamen immemores caecique furore,

245 et monstrum infelix sacrata sistimus arce.

246 Tunc etiam fatis aperit Cassandra futuris

Aeneid II (selected lines)

247 ora, dei iussu non umquam credita Teucris;

248 nos delubra deum miseri, quibus ultimus esset

249 ille dies, festa valamus fronde per urbem.

Book II, lines 268-297

268 "Tempus erat, quo prima quies mortalibus aegris

269 incipit, et dono divum gratissima serpit.

270 In somnis ecce ante oculos maestissimus Hector

271 visus adesse mihi larosque effundere fletus,

272 raptatus bigis, ut quondam, aterque cruento

273 pulvere, perque pedes traiectus lora tumentis

274 (ei mihi, qualis erat, quantum mutatus ab illo

Aeneid II (selected lines)

275 Hectore, qui redit exuvias indutus Achilli,

276 vel Danaum Phrygios iaculatus puppibus ignis),

277 squalentem barbam et concretos sanguine crinis

278 vulneraque illa gerens, quae circum plurima muros

279 accepit patrios! Ultro flens ipse videbar

280 compellare virum et maestas expomere voces:

281 'O lux Dardaniae, spes o fidissima Teucrum,

282 quae tantae tenuere morae? Quibus, Hector, ab oris

283 exspectate vinis? Ut te post multa tuorum

284 funera, post varios hominumque urbisque labores

285 defessi aspicimus! Quae causa indigna serenos

Aeneid II (selected lines)

286 foedavit vultus, aut cur haec vulnera cerno?’

287 Ille nihil, nec me quaerentem vana moratur,

288 sed, graviter gemitus imo de pectore ducens,

289 ‘Heu fuge, nate dea, teque his,’ ait, ‘eripe flammis.

290 Hostis habet muros; ruit alto a culmine Troia.

291 Sat patriae Priamoque datum; si Pergama dextra

292 defendi possent, etiam hac defensa fuissent.

293 Sacra suosque tibi commendat Troia Penatis:

294 hos cape fatorum comites, his moenia quaere

295 magna, pererrato statuas quae denique ponto.’

296 Sic ait, et manibus vittas Vestamque potentem

Aeneid II (selected lines)

297 aeternumque adytis effert penetralibus ignem.

Book II, lines 526-566

526 "Ecce autem elapsus Pyrrhi de caede Polites,

527 unus natorum Priami, per tela, per hostis

528 porticibus longis fugit, et vacua atria lustrat

529 saucius. Illum ardens infesto vulnere Pyrrhus

530 insequitur, iam iamque manu tenet et premit hasta.

531 Ut tandem ante oculos evasit et ora parentum,

532 concidit, ac multo vitam cum sanguine fudit.

533 Hic Priamus, quamquam in media iam morte tenetur,

534 non tamen abstinuit nec voci iraeque pepercit.

Aeneid II (selected lines)

535 'At tibi pro scelere,' exclamat, 'pro talibus ausis

536 di, si qua est caelo pietas quae talia curet,

537 persolvant gratis dignas, et praemia reddant

538 debita, qui nati coram me cernere letum

539 fecisit, et patrios foedasti funere vultus.

540 At non ille, satum quo te mentiris, Achilles

541 talis in hoste fuit Priamo, sed iura fidemque

542 supplicis erubuit, corpusque exsanguis sepulcro

543 reddidit Hectoreum, meque in mea regna remisit.'

544 Sic fatus senior, telumque imbelles sine ictu

545 coniecit, rauco quod protinus aere repulsum

Aeneid II (selected lines)

546 et summo clipei nequiquam umbone pependit.

547 Cui Pyrrhus: 'Referes ergo haec et nuntius ibis

548 Pelidae genitori. Illi mea tristia facta

549 degeneremque Neoptoleum narrare memento;

550 nunc morere.' Hoc dicens, altaria ad ipsa trementem

551 traxit et in multo lapsantem sanguine nati,

552 implicuitque comam laeva, destraque coruscum

553 extulit ac lateri capulo tenus abdidit ensem.

554 Haec finis Priami fatorum, hic exitus illum

555 sorte tulit, Troiam incensam et prolapsa videntem

556 Pergama, tot quondam populis terrisque superbum

Aeneid II (selected lines)

557 regnatorem Asiae. lacet ingens litore truncus,

558 avulsumque umeris caput, et sine nomine corpus.

559 "At me tum primum saevus circumstetit horror.

560 Obstipui; subiit cari genitoris imago,

561 ut regem aequaevum crudeli vulnere vidi

562 vitam exhalantem; subiit deserta Creusa

563 et direpta domus et parvi casus Iuli.

564 Respicio, et quae sit me circum copia lusto.

565 Deseruere omnes defessi, et corpora saltu

566 ad terram misere aut ignibus aegra dedere.
